

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

INLIGTINGSTEGNOLOGIE V1

FEBRUARIE/MAART 2018

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 21 bladsye.

ALGEMENE INLIGTING

- Hierdie nasienriglyne moet as die basis vir die nasiensessie gebruik word. Dit is voorberei om deur nasieners gebruik te word. Daar word na alle nasieners verwag om 'n deeglike standaardiseringsvergadering by te woon om seker te maak dat die riglyne konsekwent geïnterpreteer en tydens die nasien van die kandidate se werk toegepas word.
- Let op dat leerders wat 'n alternatiewe korrekte oplossing as wat as voorbeeld van 'n oplossing in die nasienriglyne gegee word verskaf, volle krediet vir die relevante oplossing moet kry tensy die spesifieke instruksies in die vraestel nie gevolg is nie of die vereistes van die vraag nie nagekom is nie.
- **Bylaag A, B en C** (bladsy 3–8) sluit die nasienrubriek vir elke om te gebruik vir enigeen van die twee programmeringstale in.
- **Bylaag D, E en F** (bladsy 9–21) bevat voorbeelde in programmeringskode van oplossings vir VRAAG 1 tot VRAAG 3.
- Kopieë van **Bylaag A, B en C** (bladsy 3–8) en **die opsomming van leerderpunte** (bladsy 8) moet vir elke leerder gemaak word en tydens die nasiensessie voltooi word.

BYLAAG A

AFDELING A

VRAAG 1: NASIENRUBRIEK - ALGEMENE PROGRAMMERINGSVAARDIGHEDE

SENTRUMNOMMER:		EKSAMENNOMMER:	
VRAAG	BESKRYWING	MAKS. PUNTE	LEERDER-PUNT
	<i>'n Leerder moet slegs een maal gepenaliseer word as dieselfde fout herhaal word.</i>		
1.1	<p>[Knoppie 1.1 – Totale area]</p> <p>Verkry die radius ✓ skakel om na real ✓ Verkry die basis en hoogte ✓ uit editblokkies Area van sirkel = $\pi * \text{Sqr}(\text{radius})$ ✓ Area van driehoeke = $0.5 * \text{basis} * \text{hoogte}$ ✓ * aantal driehoeke ✓ Vertoon die area van sirkel ✓ met byskrif ✓ Vertoon die area van driehoeke in totaal ✓ Bereken totale area van sirkel en driehoeke ✓ Vertoon die totale area tot 2 desimale plekke ✓</p>	12	
1.2	<p>[Knoppie 1.2 – Volgende blou maan]</p> <p>Vind posisie van dubbelpunt (':') in byskrif ('label') ✓ Verkry maanjaar vanuit byskrif ✓ en skakel om na integer ✓ Repeat Tel 3 by ✓ die maanjaar ✓ Until maanjaar > ✓ jaar van huidige stelsel datum Vertoon maanjaar ✓</p> <p>Korrekte lus bv. repeat...until ✓</p>	9	
1.3	<p>[Knoppie 1.3 – Grootste gemene deler]</p> <p>Verkry getal 1 van editblokkie ✓ skakel om na integer ✓ Verkry getal 2 van editblokkie ✓ Lus x van 1 ✓ tot Minimum (getal1, getal2) ✓ Toets of (getal 1 mod x = 0) ✓ AND ✓ (getal2 mod x = 0) ✓ Stel ggd na x ✓ Vertoon ggd in die editblokkie ✓</p>	10	
1.4	<p>Knoppie [1.4 – Verwyder klinkers]</p> <p>Verkry sin vanuit editblokkie ✓ Stel 'n tydelike veranderlike na die eerste karakter van sin ✓ Lus x van 2 ✓ tot lengte van sin ✓ if (sin[x - 1] = ' ') ✓ OR ✓ NOT(upcase ✓ (sin[x]) ✓ in ['A', 'E', 'I', 'O', 'U']) ✓ tydelik = tydelik + sin[x] ✓ Vertoon tydelik in editblokkie ✓</p>	11	

1.5	<p>[Knoppie 1.5 – Skyfievertoning]</p> <p>Vir inisialisering van totaal en groeptotaal ✓ Stel totaal = 0 Stel groepNommer= 0</p> <p>Gebruik 'n lus ✓ en toets of totaal < SitplekkeBeskikbaar ✓ (konstante gegee) Gebruik 'n toevoerblokkie ('input box') om die getal mense in te lees ✓ Indien getal mense in groep ✓ <= (SitplekkeBeskikbaar - total)✓ Inkrementeer groepNommer ✓ Inkrementeer totaal met die getal mense ✓ Vertoon groepNommer and getal mense ✓ Anders✓ Vertoon boodskap ✓ met korrekte waardes ✓ Einde van lus</p>	12	
	TOTAAL AFDELING A:	54	

BYLAAG B**AFDELING B****VRAAG 2: NASIENRUBRIEK - OBJEK-GEÛRIENTEERDE PROGRAMMERING**

SENTRUMNOMMER:		EKSAMENNOMMER:	
VRAAG	BESKRYWING	VRAAG	LEERDER-PUNT
2.1.1	Konstruktor: Opskrif met SLEGS vier waardes ✓ Drie string parameters en een real ✓ Ken parameter waardes toe aan vier attribute ✓ Ken false toe aan fNavigasieStatus attribuut ✓	4	
2.1.2	toegangsMETODE: Konstellasiel: 'return' tipe string ✓ stuur attribuut terug ✓	2	
2.1.3	stelNavigasieStatus PROSEDURE: Gebruik van 'n prosedure ✓ (nie funksie nie) Ontvang Boolese waarde ✓ Stel waarde van fNavigasieStatus attribuut ✓	3	
2.1.4	bepaalSigbaarheid FUNKSIE: Indien afstand kleiner as 80 ✓ Duidelik sigbaar ✓ Anders ✓ {afstand >= 80} Indien afstand <= 900 ✓ Indien grootte <= 2 ✓ Skaars sigbaar met blote oog ✓ Anders {grootte >2} ✓ Sigbaar met behulp van standaard optiese hulp ✓ Anders {afstand > 900} ✓ Slegs sigbaar met behulp van gespesialiseerde optiese hulp ✓ Stel resultaat na sigbaarheid waarde ✓	11	
2.1.5	toString METODE Voeg attribute toe tot afvoer string - naam, konstellasiel, grootte en ligjare ✓ met korrekte byskrifte ✓ Indien ster 'n navigasie ster is ✓ Voeg by ster naam ' is 'n navigasie ster.' by boodskap ✓ Anders Voeg by ster naam ' is 'n passiewe ster.' by boodskap ✓ Stel resultaat na saamgestelde sin ✓	6	

2.2.1	<p>Knoppie – [2.2.1 – Instansieer objek]:</p> <p>Verkry die naam van die ster vanuit die kombinasieblokkie ✓ Assign ✓ en Reset ✓ Inisialiseer Vlag ('found')/Teller ✓ Voorwaardelike lus (while/repeat) NOT EOF ✓ & NOT Found ✓</p> <p>Lees reël vanuit die teksleër ✓ Vergelyk of reël = naam van die ster ✓ Lees DRIE reëls vanuit die teksleër ✓ Instansieer ster objek - Create objSterX ✓ (param) ✓ Korrekte getal en volgorde van parameters ✓ objSterX := TStar.Create(parameters) Boolse veranderlike gestel na false om deur skikking te soek ✓</p> <p>Lus van 1 tot lengte van skikking ✓ Toets of ster naam voorkom in skikking ✓ ✓ Stel Boolse veranderlike na true ✓ Roep 'set' metode vir navigasie ster, ✓ deur resultaat van Boolse veranderlike as parameter te gebruik ✓ Verander vlag na true ✓ Aktiveer ('enable') die paneel pnlKnoppies ✓</p> <p>Toets of ster nie gevind is nie ('NOT found'): Vertoon boodskap ✓ Aktiveer tab sheet 2 ✓ Sluit lêer (CloseFile) ✓</p>	24	
2.2.2	<p>Knoppie – [2.2.2 - Vertoon]:</p> <p>Gebruik toString metode en vertoon objek ✓ Laai konstellasie prent vanaf lêer ✓ en vertoon ✓</p>	3	
2.2.3	<p>Knoppie – [2.2.3 - Sigbaarheid]:</p> <p>Gebruik die sterobjek om metodes te roep: objSter.getNaam ✓ objSter.bepaalSigbaarheid ✓ Vertoon in korrekte formaat ✓</p>	3	
	TOTAAL AFDELING B:	56	

BYLAAG C**AFDELING C****VRAAG 3: NASIENRUBRIEK - PROBLEEMOPLOSSING**

SENTRUMNOMMER:		EKSAMENNOMMER:	
VRAAG	BESKRYWING	VRAAG	LEERDER-PUNT
3.1	<p>Knoppie [3.1 – Begin spel]</p> <p>Lees die vlak uit die radiogroep ✓ Toets vir vlak ✓ en ken getal planete toe aan veranderlike ✓ Vlak 1 (50); Vlak 2 (40); Vlak 3 (30) Vertoon 0 op paneel en stel ItemIndeks van cmbRy en cmbKol op 0 ✓ Vee afvoerarea met foutiewe raaskote uit ✓ Inisialiseer veranderlikes vir tellers ✓ <i>VulOp ('Populate'):</i> Vul skikking met - ✓ deur lus te gebruik vir rye en kolomme ✓ Herhaal korrekte aantal kere (while/repeat) ✓ om: Lukrake ('random') posisie vir ry ✓ en kolom te bepaal ✓ Toets of posisie planeet bevat ✓ en.. plaas # in posisie ✓ verminder planete wat geplaas moet word ✓</p> <p><i>Vertoon:</i> Skoon spelbord in afvoerarea ✓ Lus deur die rye ✓ Skep afvoerstring ✓ Lus deur die kolomme ✓ Indien planeet voeg # ✓ by tot afvoerstring Anders voeg - ✓ by afvoerstring Vertoon afvoerstring op spelbord ✓ Aktiveer Speel Knoppie ✓</p>	22	
3.2	<p>Knoppie [3.2 - Speel]</p> <p>Verkry ry en kolom uit kombinasieblokkie ✓ Inkrementeer getal raaskote ✓ Vind karakter by die posisie in skikking ✓ Toets of karakter planeet is ✓ Vervang met plekhouer ✓ Anders ✓ Vertoon ry ✓ en kolom ✓ in area vir foutiewe raaskote Dateer vertoon op spelbord op ✓ Vertoon getal raaskote op paneel ✓ Indien twee planete gevind is ✓ vertoon 'Spel gewen' boodskap ✓ Anders vertoon 'Spel verloor' boodskap. ✓</p>	13	

3.3	Knoppie [3.3 – Onthul planete] Lus deur rye✓ Skep afvoerstring✓ Lus deur kolomme✓ Voeg skikkingwaarde by afvoerstring✓ Vertoon afvoerstring✓	5	
	TOTAAL AFDELING C:	40	

OPSOMMING VAN LEERDER PUNTE:

SENTRUMNOMMER:		EKSAMENNOMMER:		
	AFDELING A	AFDELING B	AFDELING C	
	VRAAG 1	VRAAG 2	VRAAG 3	GROOT-TOTAAL
MAKS. PUNTE	54	56	40	150
LEERDER PUNTE				

BYLAAG D: OPLOSSING VIR VRAAG 1

```
unit Vraag1_U;
interface

uses
  Windows, Messages, SysUtils, Variants, Classes, Graphics, Controls, Forms,
  Dialogs, StdCtrls, ExtCtrls, ComCtrls, jpeg, DateUtils, Math;

type
  TfrmV1 = class(TForm)
    PageControl1: TPageControl;
    TabSheet1: TTabSheet;
    TabSheet2: TTabSheet;
    Prent1: TImage;
    btnV1_1: TButton;
    redV1_1: TRichEdit;
    edtRadius: TEdit;
    edtBasis: TEdit;
    edtHoogte: TEdit;
    Label1: TLabel;
    Label2: TLabel;
    Label3: TLabel;
    Label4: TLabel;
    Label5: TLabel;
    Label7: TLabel;
    lblInfo: TLabel;
    Label9: TLabel;
    edtVr1_2: TEdit;
    btnV1_2: TButton;
    Prent2: TImage;
    TabSheet4: TTabSheet;
    TabSheet5: TTabSheet;
    TabSheet6: TTabSheet;
    edtSin: TEdit;
    Label10: TLabel;
    btnV1_4: TButton;
    edtVerwyderKlinkers: TEdit;
    Label11: TLabel;
    Label12: TLabel;
    edtGetal1: TEdit;
    edtGetal2: TEdit;
    btnV1_3: TButton;
    edtGGD: TEdit;
    redVraag1_5: TRichEdit;
    btnV1_5: TButton;
    procedure btnV1_1Click(Sender: TObject);
    procedure btnV1_2Click(Sender: TObject);
    procedure btnV1_3Click(Sender: TObject);
    procedure btnV1_5Click(Sender: TObject);
    procedure btnV1_4Click(Sender: TObject);

  private
    { Private declarations }
  public
    { Public declarations }
  end;
var
```

```
frmV1: TfrmV1;

implementation

{$R *.dfm}
// Vraag 1.1
//
=====

procedure TfrmV1.btnV1_1Click(Sender: TObject);
Const
  rPi = 3.14159;
  iGetal = 8;
Var
  rRadius, rAreaSirkel, rBasis, rHoogte, rAreaDriehoeke, rTotaleArea:
  real;
begin
  rRadius := StrToFloat(edtRadius.Text);
  rBasis := StrToFloat(edtBasis.Text);
  rHoogte := StrToFloat(edtHoogte.Text);

  rAreaSirkel := rPi * Sqr(rRadius);
  redV1_1.Lines.Add('Area van sirkel = ' + FloatToStr(rAreaSirkel));

  rAreaDriehoeke := 0.5 * rBasis * rHoogte * iGetal;
  redV1_1.Lines.Add('Totale area van driehoeke = ' +
    FloatToStr(rAreaDriehoeke));

  rTotaleArea := rAreaSirkel + rAreaDriehoeke;
  redV1_1.Lines.Add('Totale area = '
    + FloatToStrF(rTotaleArea, ffFixed, 6, 2));
end;

// Vraag 1.2
//
=====

procedure TfrmV1.btnV1_2Click(Sender: TObject);
Const
  iToename = 3;
Var
  dDatum: TDateTime;
  iDubPunt, iMaanJaar: integer;
begin
  iDubPunt := pos(':', lblInfo.Caption);
  iMaanJaar := StrToInt(copy(lblInfo.Caption, iDubPunt + 1, 4));
  repeat
    iMaanJaar := iMaanJaar + iToename;
  until iMaanJaar > YearOf(now);
  edtVR1_2.Text := IntToStr(iMaanJaar);
end;
```

```
// Vraag 1.3  
//  
=====
```

```
procedure TfrmV1.btnV1_3Click(Sender: TObject);  
Var  
    iGetal1, iGetal2, iGGD, i: integer;  
begin  
    iGetal1 := StrToInt(edtGetal1.Text);  
    iGetal2 := StrToInt(edtGetal2.Text);  
    for i := 1 to Min(iGetal1, iGetal2) do  
    begin  
        if (iGetal1 mod i = 0) and (iGetal2 mod i = 0) then  
        begin  
            iGGD := i;  
        end;  
    end;  
    edtGGD.Text := IntToStr(iGGD);  
end;
```

```
// Vraag 1.4  
//  
=====
```

```
procedure TfrmV1.btnV1_4Click(Sender: TObject);  
Var  
    sSin, sTyd: String;  
    i: integer;  
begin  
    sSin := edtSin.Text;  
    sTyd := sSin[1];  
    for i := 2 to length(sSin) do  
    begin  
        if (sSin[i - 1] = ' ') OR  
            NOT(upcase(sSin[i]) in ['A','E','I','O','U']) then  
            sTyd := sTyd + sSin[i];  
    end;  
    edtVerwyderKlinkers.Text := sTyd;  
end;
```

```
// Vraag 1.5  
//  
=====
```

```
procedure TfrmV1.btnV1_5Click(Sender: TObject);  
Const  
    iSitplekkeBeskikbaar = 100;  
Var  
    iGroepNommer, iGetalMense, iTotaal: integer;  
begin  
    // Kode wat voorsien is  
    redV1_5.Clear;  
    redV1_5.Lines.Add('Groepnommer' + #9#9 + 'Getal mense');  
  
    iTotaal := 0;  
    iGroepNommer := 0;
```

```
while iTotaal < iSitplekkeBeskikbaar do
begin
  iGetalMense := StrToInt(Inputbox('',
    'Voer die getal mense in die groep in', ''));
  if iGetalMense <= (iSitplekkeBeskikbaar - iTotaal) then
  begin
    Inc(iGroepNommer);
    Inc(iTotaal, iGetalMense);
    redQues1_5.Lines.Add(IntToStr(iGroepNommer) + #9#9#9 + IntToStr
      (iGetalMense));
  end // if
  else
  begin
    ShowMessage('Kan nie ''n groep van ' + IntToStr(iGetalMense)
      + ' mense aanvaar nie.' + #13
      + 'Getal sitplekke beskikbaar is ' + IntToStr(100 - iTotaal));
  end; // else
end; // while
end;

end.
```

BYLAAG E: OPLOSSING VIR VRAAG 2**OBJEKKLAS:**

```
unit Ster_U;  
interface
```

```
type
```

```
  TSter = class(TObject)  
  private  
    // Kode wat voorsien is  
  
    fNaam: String;  
    fGrootte: real;  
    fAfstand: integer;  
    fKonstellasie: String;  
    fNavigasieStatus: Boolean;
```

```
  public
```

```
    constructor Create(sNaam: String; rGrootte: real; iAfstand: integer;  
      sKonstellasie: String);  
    function getKonstellasie: String;  
    procedure setNavigasieStatus(bStatus: Boolean);  
    function bepaalSigbaarheid: String;  
    function toString: String;  
  
    // Kode wat voorsien is  
    function getNaam: String;  
  end;
```

```
implementation
```

```
Uses Math, SysUtils;  
{ $R+ }
```

```
=====
```

```
// Vraag 2.1.1
```

```
=====
```

```
constructor TSter.Create(sNaam: String; rGrootte: real; iAfstand:  
integer; sKonstellasie: String);  
begin  
  fNaam := sNaam;  
  fGrootte := rGrootte;  
  fAfstand := iAfstand;  
  fKonstellasie := sKonstellasie;  
  fNavigasieStatus := false;  
end;
```

```
=====
```

```
// Vraag 2.1.2
```

```
=====
```

```
function TSter.getKonstellasie: String;  
begin  
  result := fKonstellasie;  
end;
```

```
=====
// Vraag 2.1.3
=====
procedure TSter.setNavigasieStatus(bStatus: Boolean);
begin
    fNavigasieStatus := bStatus;
end;

=====
// Vraag 2.1.4
=====
function TSter.bepaalSigbaarheid: String;
var
    sSigbaarheid: String;
begin
    if (fAfstand < 80) then
        sSigbaarheid := 'Duidelik sigbaar'
    else if (fAfstand <= 900) then
        if (fGrootte <= 2) then
            sSigbaarheid := 'Skaars sigbaar met die blote oog'
        else sSigbaarheid := 'Slegs sigbaar met behulp van standaard
optiese hulp'
        else sSigbaarheid := 'Slegs sigbaar met behulp van gespesialiseerde
optiese hulp';
    Result := sSigbaarheid;
end;

=====
// Vraag 2.1.5
=====
function TSter.toString: String;
var
    sAfvoer: String;
begin
    sAfvoer := Format('%s behoort aan die' + ' %s-konstellasie.' + #13 +
#13 +
    'Die ster het 'n grootte van %3.2f en is %d ligjare vanaf die
Aarde.' +
    #13+ #13 , [fNaam, fKonstellasie, fGrootte, fAfstand]);
    if fNavigasieStatus then
        sAfvoer := sAfvoer + fNaam + ' is 'n navigasie ster.'
    else
        sAfvoer := sAfvoer + fNaam + ' is 'n passiewe ster.';
    result := sAfvoer;
end;

=====
// Kode wat voorsien is
//
=====
function TSter.getNaam: String;
begin
    result := fNaam;
end;

end.
```

HOOFVORM EENHEID: VRAAG2_U.PAS

```
unit Vraag2_U;

interface

uses
  Windows, Messages, SysUtils, Variants, Classes, Graphics, Controls,
  Forms,
  Dialogs, StdCtrls, Buttons, ComCtrls, ExtCtrls, jpeg, Ster_U;

type
  TfrmV2 = class(TForm)
    bmbClose: TBitBtn;
    btnV2_2_1: TButton;
    redAfvoer: TRichEdit;
    lblOpskrif: TLabel;
    cmbSter: TComboBox;
    imgV2: TImage;
    pnlKnoppies: TPanel;
    lblVrNom: TLabel;
    btnV2_2_2: TButton;
    btnV2_2_3: TButton;
    procedure FormCreate(Sender: TObject);
    procedure FormCanResize(Sender: TObject; var NewWidth, NewHeight:
Integer;
      var Resize: Boolean);
    procedure cmbSterChange(Sender: TObject);

    procedure btnV2_2_1Click(Sender: TObject);
    procedure btnV2_2_2Click(Sender: TObject);
    procedure btnV2_2_3Click(Sender: TObject);

  private
    { Private declarations }
  public
    { Public declarations }
  end;
var
  frmV2: TfrmV2;
  // Kode wat voorsien is
  objSterX: TSter;

implementation
var
  arrNavigasieSterre: array [1 .. 58] of String = (
    'Alpheratz', 'Ankaa', 'Schedar', 'Diphda', 'Achernar', 'Hamal', 'Acamar',
    'Menkar', 'Mirfak', 'Aldebaran', 'Rigel', 'Capella', 'Bellatrix', 'Elnath',
    'Alnilam', 'Betelgeuse', 'Canopus', 'Sirius', 'Adhara', 'Procyon', 'Pollux',
    'Avior', 'Suhail', 'Miaplacidus', 'Alphard', 'Regulus', 'Dubhe', 'Denebola',
    'Gienah', 'Acrux', 'Gacrux', 'Alioth', 'Spica', 'Alkaid', 'Hadar', 'Menkent',
    'Rigil Kentaurus', 'Arcturus', 'Zubenelgenubi', 'Kochab', 'Alphecca',
    'Antares', 'Atria', 'Sabik', 'Shaula', 'Rasalhague', 'Eltanin',
    'Kaus Australis', 'Vega', 'Nunki', 'Altair', 'Peacock', 'Deneb', 'Enif',
    'Al Na'ir', 'Fomalhaut', 'Markab', 'Polaris');
{$R *.dfm}
{$R+}
```

```
// Vraag 2.2.1
// =====
procedure TfrmV2.btnV2_2_1Click(Sender: TObject);
var
  sSterNaam: String;
  tLêer: textFile;
  sLyn, sKonstelasio: String;
  rGrootte : Real;
  bLêerGevind, bSkikkingGevind: Boolean;
  A, iAfstand : Integer;
begin
  // Vraag 2.2.1
  sSterNaam := cmbSter.Items[cmbSter.ItemIndex];
  AssignFile(tLêer, 'SterData.txt');
  Reset(tLêer);
  bLêerGevind := false;
  While NOT Eof(tLêer) AND NOT bLêerGevind do
  begin
    Readln(tLêer, sLyn);
    if Trim(sSterNaam) = Trim(sLyn) then
    begin
      Readln(tLêer, rGrootte);
      Readln(tLêer, iAfstand);
      Readln(tLêer, sKonstelasio);
      objSterX := TSter.Create(sSterNaam, rGrootte, iAfstand,
        sKonstelasio);

      bSkikkingGevind := false;
      for A := 1 to Length(arrNavigasioSterre) do
        if pos(arrNavigasioSterre[A], objSterX.getNaam) > 0 then
          bSkikkingGevind := true;

      objSterX.setNavigasioStatus(bSkikkingGevind);
      bLêerGevind := true;
      pnlKnoppies.Show;
    end;
  end;
  if NOT bLêerGevind then
  begin
    sLyn := 'Die ster is nie in die lêer gevind nie.';
    MessageDlg(sLyn, mtError, [mbOK], 0);
    // pctrlQ2.ActivePageIndex := 1;
    pnlKnoppies.Hide;
  end;
  CloseFile(tLêer);
end;

// Vraag 2.2.2
// =====
procedure TfrmV2.btnV2_2_2Click(Sender: TObject);
begin
  // Vraag 2.2.2
  redAfvoer.Clear; //Kode wat voorsien is
  redAfvoer.Lines.Add(objSterX.toString);
  imgV2.Picture.LoadFromFile(objSterX.getKonstellasio + '.jpg');
end;
```



```
// =====  
// Vraag 2.2.3  
// =====  
procedure TfrmV2.btnV2_2_3Click(Sender: TObject);  
begin  
    // Vraag 2.2.3  
    redAfvoer.Clear;  
    redAfvoer.Paragraph.TabCount := 1;  
    redAfvoer.Paragraph.Tab[0] := 50;  
    redAfvoer.Lines.Add('Ster: ' + #9#9 + objSterX.getNaam);  
    redAfvoer.Lines.Add('Sigbaarheid: ' + #9 + objSterX.bepaalSigbaarheid);  
end;  
  
{ $REGION ' Kode wat voorsien is' }  
// =====  
// Kode wat voorsien is - Moenie verander nie  
// =====  
  
procedure TfrmV2.cmbSterChange(Sender: TObject);  
begin  
    redAfvoer.Clear;  
    pnlKnoppies.Hide;  
    imgV2.Picture := nil;  
end;  
  
procedure TfrmV2.FormCanResize(Sender: TObject;  
    var NewWidth, NewHeight: Integer; var Resize: Boolean);  
begin  
    Resize := false;  
end;  
  
procedure TfrmV2.FormCreate(Sender: TObject);  
begin  
    CurrencyString := 'R'; // pctrlQ2.ActivePageIndex := 0;  
    pnlKnoppies.Hide;  
end;  
{ $ENDREGION }  
  
end.
```

BYLAAG F: OPLOSSING VIR VRAAG 3

```

unit Vraag3_U;

interface

uses
  Windows, Messages, SysUtils, Variants, Classes, Graphics, Controls,
  Forms,
  Dialogs, StdCtrls, ExtCtrls, ComCtrls, Buttons;

type
  TfrmV3 = class(TForm)
    redV3Spelbord: TRichEdit;
    rgbV3: TRadioGroup;
    btnV3_1BeginSpel: TButton;
    btnClose: TBitBtn;
    btnV3_2Speel: TButton;
    cmbRy: TComboBox;
    cmbKol: TComboBox;
    Label1: TLabel;
    Label2: TLabel;
    Label3: TLabel;
    Label4: TLabel;
    redV3Foutief: TRichEdit;
    btnV3_3Onthull: TButton;
    Label5: TLabel;
    pnlV3GetalRaaiskote: TPanel;
    pnlSpeel: TPanel;
    procedure btnV3_1BeginSpelClick(Sender: TObject);
    procedure VulOp;
    procedure vertoon;
    procedure btnV3_2SpeelClick(Sender: TObject);
    procedure btnV3_3OnthullClick(Sender: TObject);
  private
    { Private declarations }
  public
    { Public declarations }
  end;

var
  frmV3: TfrmV3;
  iAantal: integer;
  iGevind: integer = 0;
  iGetal: integer;

  // =====
  // Kode wat voorsien is
  // =====
  arrSpel: array [1 .. 9, 1 .. 9] of char;

implementation

{$R *.dfm}
{$R+}

```

```
// =====  
// Vraag 3.1  
// =====  
procedure TfrmV3.btnV3_1BeginSpelClick(Sender: TObject);  
var  
    iVlak: integer;  
begin  
    // Vraag 3.1  
    iVlak := rgbV3.ItemIndex;  
    case iVlak of  
        0:  
            iAantal := 50;  
        1:  
            iAantal := 40;  
        2:  
            iAantal := 30;  
    end;  
    iGevind := 0;  
    iGetal := 0;  
    pnlV3GetalRaaiskote.Caption := IntToStr(iGevind);  
    btnV3_2Speel.Enabled := true;  
    redV3Foutief.Clear;  
    cmbRy.ItemIndex:=0;  
    cmbKol.ItemIndex:=0;  
    VulOp;  
    vertoon;  
end;  
  
procedure TfrmV3.VulOp;  
var  
    iRy, iKol: integer;  
begin  
    for iRy := 1 to Length(arrSpel) do  
        begin  
            for iKol := 1 to Length(arrSpel) do  
                begin  
                    arrSpel[iRy, iKol] := '-';  
                end;  
            end;  
        end;  
  
        while iAantal <> 0 do  
            begin  
                iRy := random(9) + 1;  
                iKol := random(9) + 1;  
                if (arrSpel[iRy, iKol] = '-') then  
                    begin  
                        arrSpel[iRy, iKol] := '#';  
                        dec(iAantal);  
                    end;  
            end;  
        end;  
    end;  
end;
```

```
procedure TfrmV3.vertoon;
var
  iRy, iKol: integer;
  sReel: string;
begin
  redV3Spelbord.Clear;
  for iRy := 1 to Length(arrSpel) do
  begin
    sReel := '';
    for iKol := 1 to Length(arrSpel) do
    begin
      if arrSpel[iRy, iKol] = '$' then
        sReel := sReel + '#'
      else
        sReel := sReel + '- ';
    end;
    redV3Spelbord.Lines.Add(sReel);
  end;
end;

// =====
// Vraag 3.2
// =====
procedure TfrmV3.btnV3_2SpeelClick(Sender: TObject);
var
  iRy, iKol: integer;
  cKar: char;
begin
  // Vraag 3.2
  iRy := StrToInt(cmbRy.text);
  iKol := StrToInt(cmbKol.text);
  cKar := arrSpel[iRy, iKol];
  Inc(iGetal);
  if cKar = '#' then
  begin
    arrSpel[iRy, iKol] := '$';
    Inc(iGevind);
  end
  else
  begin
    redV3Foutief.Lines.Add('R' + IntToStr(iRy) + ', C' + IntToStr(iKol));
  end;
  vertoon;
  pnlV3GetalRaaiskote.Caption := IntToStr(iGetal);

  if (iGevind >= 2) AND (iGetal <= 5) then
  begin
    btnV3_2Speel.Enabled := false;
    ShowMessage('Spel gewen');
  end;
  if (iGetal >= 5) AND (btnV3_2Speel.Enabled) then
  begin
    btnV3_2Speel.Enabled := false;
    ShowMessage('Spel verloor');
  end;
end;
```

```
// =====  
// Vraag 3.3  
// =====  
procedure TfrmV3.btnV3_3OnthullClick(Sender: TObject);  
var  
    iRy, iKol: integer;  
    sReel: string;  
begin  
    // Vraag 3.3  
    redV3Spelbord.Clear;  
    for iRy := 1 to Length(arrSpel) do  
        begin  
            sReel := '';  
            for iKol := 1 to Length(arrSpel) do  
                begin  
                    sReel := sReel + arrSpel[iRy, iKol] + ' ';  
                end;  
            redV3Spelbord.Lines.Add(sReel);  
        end;  
    end;  
end.  
end.
```